Ενημερωτικό άρθρο:

Χρηματοοικονομικές Συμβάσεις Επί Διαφόρων

Τί είναι οι Χρηματοοικονομικές Συμβάσεις επί Διαφορών

Με απλά λόγια, οι Χρηματοοικονομικές Συμβάσεις επί Διαφορών (Contracts for Difference, CFDs) στην ουσία αποτελούν μια συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ δύο μερών για να ανταλλάζουν την διαφορά μεταξύ της τρέχουσας τιμής του υποκείμενου μέσου (το οποίο μπορεί να είναι μετοχές, νομίσματα, εμπορεύματα, δείκτες μετοχών κτλ) και της τιμής του κατά τον χρόνο λήξης της σύμβασης. Κατά το κλείσιμο της σύμβασης, το κέρδος ή η απώλεια του επενδυτή υπολογίζεται πολλαπλασιάζοντας τη διαφορά μεταξύ αυτών των δύο τιμών με τον αριθμό των Χρηματοοικονομικών Συμβάσεων επί Διαφορών που είχαν συναφθεί.

Οι Χρηματοοικονομικές Συμβάσεις επί Διαφορών είναι προϊόντα με **μόχλευση (leverage)**, επιτρέποντας στους επενδυτές συναλλαγές με την καταβολή ενός μικρού «περιθωρίου» (margin). Ωστόσο, αυτές οι συμβάσεις μπορεί να μοιάζουν με παραδοσιακές επενδύσεις, όπως είναι οι μετοχές, αλλά στην πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετικές και κατά πολύ πιο σύνθετες. Λόγω των περίπλοκων δομών τους και το υψηλό επίπεδο του κινδύνου που φέρουν, **οι Χρηματοοικονομικές Συμβάσεις επί Διαφορών θεωρούνται από τις αρχές χρηματοπιστωτικής εποπτείας ως κατάλληλες μόνο για επαγγελματίες πελάτες ή έμπειρους ιδιώτες επενδυτές οι οποίοι μπορούν να κατανοήσουν πώς λειτουργούν και ποιους κινδύνους ενέχουν.**

Κίνδυνοι για τους επενδυτές

Οι Χρηματοοικονομικές Συμβάσεις επί Διαφορών δεν αποτελούν τυποποιημένα προϊόντα και ως αποτέλεσμα η κάθε εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών (ΕΠΕΥ) που τα προσφέρει εφαρμόζει τους δικούς της όρους και χρεώσεις. Ως εκ τούτου, το κόστος για τον επενδυτή μπορεί να είναι δύσκολο να υπολογιστεί για μία συγκεκριμένη συναλλαγή το οποίο μπορεί επίσης να αντισταθμίζει το δυνητικό κέρδος.

Ο κίνδυνος της επένδυσης σε Χρηματοοικονομικές Συμβάσεις επί Διαφορών είναι αυξημένος, ιδίως όταν αυτές προσφέρονται με υψηλό βαθμό μόχλευσης (leverage). Οι επενδυτές πρέπει να θυμούνται ότι στις συναλλαγές με μόχλευση, η μόχλευση μπορεί να πάρει δυο διαφορετικές πορείες: **μπορεί να πολλαπλασιάσει το κέρδος αλλά μπορεί επίσης να πολλαπλασιάσει την απώλεια.**

Οι επενδύσεις σε Χρηματοοικονομικές Συμβάσεις επί Διαφορών ενέχουν επίσης κίνδυνο ρευστότητας. Το περιθώριο που απαιτείται να διατηρηθεί από τον επενδυτή υπολογίζεται εκ νέου σε καθημερινή βάση, ανάλογα με τις μεταβολές στην αξία των υποκείμενων μέσων. Σε περίπτωση που το υπόλοιπο είναι αρνητικό λόγω της μείωσης των τιμών των υποκείμενων μέσων, η ύψος του περιθωρίου θα πρέπει να αποκατασταθεί από τον επενδυτή ο οποίος θα πρέπει να καταβάλει τα ανάλογα χρήματα. Αν ο επενδυτής δεν είναι σε θέση να καλύψει την απώλεια, τότε η ΕΠΕΥ μπορεί να κλείσει τη θέση και να ρευστοποιήσει όλες τις θέσεις Χρηματοοικονομικών Συμβάσεων επί Διαφορών του επενδυτή, ακόμη και αν η τιμή του υποκείμενου μέσου ανακάμψει στη συνέχεια, με αποτέλεσμα το κέρδος σε μεταγενέστερο στάδιο. Αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί σημαίνει ότι **ο επενδυτής είναι δυνατόν να υποστεί μεγαλύτερη απώλεια χρημάτων από το αρχικό κεφάλαιο που έχει επενδύσει**. Τεχνικές περιορισμού της ενδεχόμενης ζημιάς για τον επενδυτή, όπως για παράδειγμα το "stop loss", δεν μπορούν πάντα να προστατεύουν τους επενδυτές από απώλειες.

Δυστυχώς, παρ' όλες τις προσπάθειες των εποπτικών Αρχών για να περιορίσουν τέτοια φαινόμενα, οι εταιρείες που προσφέρουν συναλλαγές σε Χρηματοοικονομικές Συμβάσεις επί Διαφορών πολλές φορές διαφημίζουν τα δυνητικά κέρδη που θα μπορούσε ένας επενδυτής να πραγματοποιήσει, χωρίς πάντα να εξηγούν πλήρως ή να τονίζουν επαρκώς τους κίνδυνους που ενέχει η επένδυση σε αυτά. Επίσης, σε κάποιες περιπτώσεις εφαρμόζονται διάφορα τεχνάσματα προσέλκυσης επενδυτών όπως είναι για παράδειγμα η προσφορά εκπτώσεων, δώρων ή «δωρεάν αρχικό κεφάλαιο». Αυτό ισχύει ιδιαίτερα όταν οι συναλλαγές Χρηματοοικονομικών Συμβάσεων επί Διαφορών προσφέρονται διαδικτυακά.

Επιπλέον, οι Χρηματοοικονομικές Συμβάσεις επί Διαφορών δεν ενδείκνυνται για όσους εφαρμόζουν μακροπρόθεσμες επενδυτικές τακτικές και ως εκ τούτου δεν προβαίνουν σε διαρκή και συχνή παρακολούθηση των τιμών. Η δυναμική φύση και μεταβλητότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών σε συνδυασμό με την μόχλευση της επένδυσης, μπορεί να εκθέσει τον επενδυτή σε μεγάλο κίνδυνο, ακόμη και από την απλή διατήρηση της επένδυσης από τη μια μέρα στην άλλη.

Συστάσεις προς τους επενδυτές

Λόγω των προαναφερόμενων κινδύνων που σχετίζονται με τις Χρηματοπιστωτικές Συμβάσεις επί Διαφορών, η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου, έχουν προβεί σε έκδοση προειδοποίησης προς τους επενδυτές σχετικά με τις Χρηματοπιστωτικές Συμβάσεις επί Διαφορών, η οποία είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση http://www.esma.europa.eu/system/files/2013-267.pdf

Σύμφωνα με τις προειδοποιήσεις αυτές, **οι επενδυτές θα πρέπει να επιλέγουν να επενδύσουν σε Χρηματοπιστωτικές Συμβάσεις επί Διαφορών μόνο αν κατανοούν το προϊόν, έχουν εκτενή εμπειρία στη διαπραγμάτευση Χρηματοπιστωτικών Συμβάσεων επί Διαφορών και είναι σε θέση να εκτιμήσουν πλήρως τους κινδύνους που εμπεριέχονται**. Επίσης, πριν αποφασίσουν να επενδύσουν σε Χρηματοπιστωτικές Συμβάσεις επί Διαφορών, οι επενδυτές θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι έχουν αρκετό χρόνο για να παρακολουθούν πολύ συχνά τις επενδύσεις τους .

Συγκεκριμένα, οι επενδυτές πρέπει να διασφαλίσουν ότι κατανοούν πλήρως τουλάχιστον το κόστος των συναλλαγών με την συγκεκριμένη ΕΠΕΥ, εάν η ΕΠΕΥ θα γνωστοποιήσει τα περιθώρια που εφαρμόζει στις συναλλαγές που πραγματοποιούν, πώς καθορίζονται οι τιμές των Χρηματοπιστωτικών Συμβάσεων επί Διαφορών από την ΕΠΕΥ, ποιες είναι οι συνέπειες της τυχόν διατήρησης ανοικτής θέσης έως την επόμενη ημέρα (overnight), εάν η ΕΠΕΥ που παρέχει τις Χρηματοπιστωτικές Συμβάσεις επί Διαφορών μπορεί να αλλάξει ή να επανακαθορίσει την τιμή μετά τη διαβίβαση της σχετικής εντολής από τον επενδυτή, εάν η ΕΠΕΥ που παρέχει τις Χρηματοπιστωτικές Συμβάσεις επί Διαφορών θα εκτελέσει τις εντολές του επενδυτή ακόμη και πέραν του ωραρίου λειτουργίας της υποκείμενης αγοράς και εάν προβλέπεται κάποιο σύστημα αποζημίωσης επενδυτών ή προστασίας των καταθέσεων έναντι κινδύνων που σχετίζονται με τη φερεγγυότητα του αντισυμβαλλόμενου ή με περιουσιακά στοιχεία του πελάτη. Το πιο σημαντικό σημείο είναι το ότι **αν οι επενδυτές δεν κατανοούν τι παρέχεται, δεν θα πρέπει να προβούν στη δεδομένη επένδυση.**

Τέλος, οι επενδυτές πρέπει πάντοτε να ελέγχουν αν ο παροχέας των Χρηματοπιστωτικών Συμβάσεων επί Διαφορών είναι αδειοδοτημένος να παρέχει επενδυτικές υπηρεσίες στην χώρα που βρίσκονται. Στην περίπτωση της Κύπρου, οι επενδυτές μπορούν να ελέγξουν εάν μία ΕΠΕΥ έχει λάβει άδεια για να παρέχει τις Χρηματοπιστωτικές Συμβάσεις επί Διαφορών στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου στην εξής διεύθυνση www.cysec.gov.cy/licence_members_1_gr.aspx. Επίσης στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς Κύπρου βρίσκεται ο κατάλογος των ΕΠΕΥ κρατών μελών οι οποίες προσφέρουν υπηρεσίες στη Κύπρο διασυνοριακά ή μέσω υποκαταστήματος στις διευθύνσεις www.cysec.gov.cy/licence_members_6_gr.aspx και www.cysec.gov.cy/licence_members_21_gr.aspx αντίστοιχα.